

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΘΕΜΑΤΩΝ**

ΤΜΗΜΑ

B1

Τηλέφωνα: 2131604525, 2131604570

Πληρ: Α. Τσούτσουρα

Ταχ. Δ/ση: Αριστογείτονος 19, Καλλιθέα

Ταχ. Κωδ. : 17671 - Αθήνα

e-mail: yee.ny@mofadm.gr

ΘΕΜΑ: «Διευκρινίσεις και οδηγίες σχετικά με την άσκηση και το χειρισμό των ένδικων μέσων που ασκούνται κατά αποφάσεων διοικητικών δικαστηρίων επί προσφυγών κατά ρητών ή σιωπηρών αποφάσεων της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών»

Με την αρ. πρωτ. Δ.Ε.Δ. Β1 1018278 ΕΞ 2015/05-02-2015 Εγκύκλιο δόθηκαν διευκρινίσεις σχετικά με τις επιδόσεις και τον χειρισμό δικαστικών προσφυγών κατά αποφάσεων της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών (Δ.Ε.Δ.).

Λόγω της έκδοσης των πρώτων οριστικών δικαστικών αποφάσεων επί προσφυγών φορολογούμενων κατά αποφάσεων της Δ.Ε.Δ. και της ανάδειξης εξ αυτού του λόγου προβληματισμών σε σχέση με τις διαδικασίες και την αρμοδιότητα άσκησης και χειρισμού εφέσεων και αναιρέσεων επ' αυτών, δεδομένων και των σχετικών προθεσμιών που πρέπει να τηρηθούν, παρέχουμε τις ακόλουθες οδηγίες και παρακαλούμε για την ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή τους:

Α. Έκδοση δικαστικών αποφάσεων σε α' βαθμό και υποχρεώσεις ενημέρωσης

1. Οι Δ.Ο.Υ. και τα Ελεγκτικά Κέντρα, στα οποία εκ παραδρομής ή παράλληλα και ως εκ περισσού επιδίδονται οι δικαστικές αποφάσεις επί προσφυγών κατά αποφάσεων της Δ.Ε.Δ. πρέπει να επικοινωνούν άμεσα τηλεφωνικά με τη Δ.Ε.Δ.,

προκειμένου κατ' αρχήν να διευκρινιστεί αν έχει γίνει σχετική επίδοση και στην τελευταία ως διάδικο υπηρεσία, ώστε ακολούθως να παρακολουθείται η πορεία του συνόλου των υποθέσεων και να είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών για την άσκηση τυχόν ενδίκων μέσων, για εφέσιμες ή αναιρετέες αποφάσεις αρμοδιότητας της Δ.Ε.Δ.

Διευκρινίζεται ότι, σε κάθε περίπτωση, πρέπει να υπάρχει τηλεφωνική επικοινωνία με τη Δ.Ε.Δ. και για τις δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται επί προσφυγών κατά σιωπηρών απορριπτικών αποφάσεων της Δ.Ε.Δ., οι οποίες ομοίως εκ παραδρομής πιθανώς έχουν επιδοθεί μόνο στις Δ.Ο.Υ., παρόλο που ο χειρισμός αυτών είχε γίνει, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ΠΟΛ. 1069/2014 Εγκύκλιο, από τις φορολογικές αρχές.

2. Υπενθυμίζεται επίσης, ότι, παράλληλα με την καταγραφή και την παρακολούθηση των υποθέσεων από τη Δ.Ε.Δ., τα Τμήματα Δικαστικού και Νομικής Υποστήριξης των Δ.Ο.Υ. και των Ελεγκτικών Κέντρων έχουν την υποχρέωση καταχώρησης στο πληροφοριακό σύστημα (TAXIS) των εν λόγω οριστικών δικαστικών αποφάσεων, είτε αυτές αφορούν ρητές, είτε σιωπηρές απορριπτικές αποφάσεις της Δ.Ε.Δ., καθώς και κάθε περαιτέρω άσκησης ενδίκου μέσου και απόφασης επ' αυτών.

B. Αρμοδιότητα άσκησης και χειρισμού Εφέσεων

1. Κατά των οριστικών πρωτόδικων αποφάσεων των Διοικητικών Δικαστηρίων ο υπόχρεος ή η Διοίκηση δύνανται, να ασκήσουν έφεση ενώπιον των αρμόδιων διοικητικών δικαστηρίων, με τις προϋποθέσεις και εντός των προθεσμιών που ορίζονται στον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (Κ.Δ.Δ.-ν.2717/1999).

2. Σε συνέχεια της ΠΟΛ. 1069/2014 Εγκυκλίου, με την οποία προβλέφθηκε η αρμοδιότητα για την αποστολή στο αρμόδιο δικαστήριο της αναλυτικής έκθεσης των απόψεων και του διοικητικού φακέλου, στις περιπτώσεις άσκησης προσφυγής κατά σιωπηρής απόρριψης της ενδικοφανούς προσφυγής ή απόρριψης της ρητώς ως απαράδεκτης λόγω χρονικής αναρμοδιότητας της Δ.Ε.Δ. ή λόγω εκπροθέσμου, διευκρινίζεται ότι, η αρμοδιότητα άσκησης και χειρισμού των εφέσεων επί οριστικών δικαστικών αποφάσεων - οι οποίες εκδόθηκαν επί δικαστικών προσφυγών των οποίων ο χειρισμός είχε γίνει από την αρμόδια φορολογική αρχή σύμφωνα με τα ανωτέρω (Δ.Ο.Υ. ή Ελεγκτικό Κέντρο)- ανήκει στην τελευταία, με την υποχρέωση να ενημερώνει, σε κάθε περίπτωση, την Δ.Ε.Δ., για την άσκηση ή μη της έφεσης (με την αποστολή του

δικογράφου σε περίπτωση άσκησης) και ακολούθως για τις τυχόν επιδοθείσες στη φορολογική αρχή κλήσεις προσδιορισμού δικασίμου.

3. Ενόψει των ανωτέρω, η Δ.Ε.Δ. διατηρεί την αρμοδιότητα άσκησης και χειρισμού των εφέσεων επί οριστικών δικαστικών αποφάσεων, οι οποίες εκδόθηκαν κατά των λοιπών ρητών αποφάσεών της (τις οποίες άλλωστε είχε χειριστεί και στο προγενέστερο στάδιο της δικαστικής προσφυγής), ενημερώνοντας στη συνέχεια σχετικά την αρμόδια φορολογική αρχή για τις δικές της ενέργειες, ενώ παρακολουθεί το σύνολο των ασκηθεισών δικαστικών προσφυγών και ενδίκων μέσων, σύμφωνα και με τις ενημερώσεις των Δ.Ο.Υ. και των Ελεγκτικών Κέντρων.

4. **α.** Ο Προϊστάμενος της Δ.Ε.Δ., της Δ.Ο.Υ. ή του Ελεγκτικού Κέντρου, κατά το λόγο της αρμοδιότητάς τους, αμέσως μετά την επίδοση της οριστικής δικαστικής απόφασης, αποφασίζει για την άσκηση ή μη έφεσης, ερευνώντας πρωτίστως το παραδεκτό αυτής κατά τις διατάξεις του Κ.Δ.Δ. και ακολούθως συνεκτιμώντας τις πιθανότητες ευδοκίμησης, από την άποψη νομικών ή πραγματικών σφαλμάτων.

β. Στη συνέχεια, εάν ληφθεί απόφαση για άσκηση έφεσης, το σχετικό δικόγραφο κατατίθεται στην έδρα του δικαστηρίου που εξέδωσε την πρωτόδικη απόφαση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα και εντός των προθεσμιών του Κ.Δ.Δ. Στις περιπτώσεις άσκησης έφεσης από τη Δ.Ε.Δ., μεριμνά η ίδια για την κατάθεση αυτής, εάν αρμόδια είναι τα Διοικητικά Δικαστήρια Αθηνών και Πειραιώς, ενώ για κατάθεση στα διοικητικά δικαστήρια της Περιφέρειας, το σχετικό δικόγραφο θα αποστέλλεται από τη Δ.Ε.Δ. στην αρμόδια φορολογική αρχή που βρίσκεται στην έδρα του δικαστηρίου, προκειμένου εκείνη να μεριμνήσει για την κατάθεσή της, αμελλητί με την παραλαβή αυτού, επιδεικνύοντας τη δέουσα επιμέλεια προκειμένου να τηρούνται οι σχετικές προθεσμίες και στη συνέχεια να αποστείλει στη Δ.Ε.Δ. ένα αντίγραφο του δικογράφου με την πράξη κατάθεσης.

γ. Για τον χειρισμό των εφέσεων σε περίπτωση άσκησής τους από τον φορολογούμενο ισχύουν ομοίως τα ως άνω οριζόμενα στην παράγραφο 2 της παρούσας. Και στις περιπτώσεις αυτές υπάρχει η υποχρέωση των Δ.Ο.Υ. και των Ελεγκτικών Κέντρων να ενημερώνουν τη Δ.Ε.Δ. σε κάθε περίπτωση επίδοσης των κλήσεων προσδιορισμού δικασίμου των εφέσεων ή στη συνέχεια των δικαστικών αποφάσεων επ' αυτών.

Γ. Αρμοδιότητα χειρισμού αναιρέσεων

1. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 53 παρ. 1 του π.δ. 18/1989 «Κωδικοποίηση νόμων για το ΣΤΕ», αίτηση αναίρεσης ασκείται κατά αποφάσεων που εκδίδονται είτε σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, είτε τελεσιδίκως κατ' έφεση.

Ακολούθως, η παράγραφος 4 του ίδιου άρθρου ορίζει ότι στις φορολογικές διαφορές δεν είναι επιτρεπτή η άσκηση αίτησης αναίρεσης όταν το ποσό διαφοράς που άγεται ενώπιον του ΣΤΕ είναι κατώτερο από σαράντα χιλιάδες (40.000) ευρώ, πλην της εξαίρεσης που εισήχθη με το άρθρο 2 του ν.3900/2010, σύμφωνα με το οποίο ασκείται παραδεκτά αίτηση αναίρεσης σε υποθέσεις με αντικείμενο κατώτερο αυτού, μόνο όταν με απόφαση διοικητικού δικαστηρίου κρίνεται διάταξη τυπικού νόμου αντισυνταγματική ή αντίθετη σε άλλη υπερνομοθετική διάταξη, χωρίς το ζήτημα αυτό να έχει κριθεί με προηγούμενη απόφαση του ΣΤΕ.

2. Επομένως, κατ' εφαρμογή των ανωτέρω, αποφάσεις που εκδίδονται σε πρώτο και τελευταίο βαθμό από τα Διοικητικά Εφετεία, καθώς και τελεσιδικές κατ' έφεση σε βάρος του Δημοσίου αποφάσεις με φορολογική διαφορά από 40.000 έως 150.000€, πρέπει **άμεσα να διαβιβάζονται, από τη Δ.Ε.Δ., τις Δ.Ο.Υ. ή τα Ελεγκτικά Κέντρα (αναλόγως με την αρμοδιότητα χειρισμού αυτών πρωτοδίκως)** προς τα αρμόδια Γραφεία Νομικών Συμβούλων και Δικαστικά Γραφεία της Περιφέρειας του Ν.Σ.Κ. ή το Ειδικό γραφείο Νομικού Συμβούλου Φορολογίας για τις περιοχές Αθηνών και Πειραιώς, προκειμένου να εξετάζεται το ενδεχόμενο άσκησης αναίρεσης από το Δημόσιο. Σε οποιαδήποτε περίπτωση πρέπει να αποστέλλεται και σημείωμα με το ποσό της διαφοράς.

Συνεπώς δεν πρέπει να διαβιβάζονται στο Ν.Σ.Κ. για την άσκηση ή μη αναίρεσης, δικαστικές αποφάσεις με αντικείμενο κατώτερο των 40.000€, εκτός αν αυτές περιέχουν ρητή και απεριφραστη κρίση περί αντίθεσης τυπικού νόμου σε διατάξεις υπέρτερης ισχύος (σχετικές οδηγίες είχαν δοθεί και με την με αρ. πρωτ. ΔΝΥ Δ 1104472 ΕΞ 2013/26-06-2013 Εγκύκλιο). Αν δημιουργούνται σοβαρές αμφιβολίες για την ύπαρξη ή μη τέτοιας κρίσης στην απόφαση, πρέπει να αποστέλλεται στο Ν.Σ.Κ., χωρίς κατάχρηση της δυνατότητας αυτής, υπό το πρόσχημα των αμφιβολιών.

Σε κάθε περίπτωση άσκησης αναίρεσης από το Δημόσιο θα πρέπει να διαβιβάζεται το αναιρετήριο στη Δ.Ε.Δ.

3. Αντιστοίχως, σε περίπτωση άσκησης αναίρεσης από τον φορολογούμενο, η Δ.Ε.Δ. ή η αρμόδια φορολογική αρχή κατά περίπτωση -σύμφωνα με τα ανωτέρω- μεριμνά για την άμεση ενημέρωση σχετικά του αρμόδιου Γραφείου του Ν.Σ.Κ., αποστέλλοντας και τον φάκελο της υπόθεσης, εφόσον αυτός δεν είχε διαβιβαστεί στο αρμόδιο γραφείο Ν.Σ.Κ. σε προγενέστερο στάδιο.

4. Η υποβολή του σημειώματος για το ποσό του αντικειμένου της διαφοράς που άγεται ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, όπως προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 53 του π.δ.18/1989, γίνεται είτε από τη Δ.Ε.Δ., είτε από την Δ.Ο.Υ. ή το Ελεγκτικό Κέντρο που χειρίζεται κατά τα ανωτέρω την αναίρεση. Στις περιπτώσεις που η Δ.Ε.Δ. χρειαστεί την συνδρομή της αρμόδιας φορολογικής αρχής για την πρόχειρη εκκαθάριση και τον υπολογισμό του σημειώματος, η τελευταία υποχρεούται σε άμεση ενέργεια.

5. Σε κάθε περίπτωση επίδοσης κλήσης προσδιορισμού δικασίμου ή αποφάσεως του ΣτΕ επί αίτησης αναίρεσης στη Δ.Ο.Υ. ή το Ελεγκτικό Κέντρο, παρακαλούμε να επικοινωνείτε τηλεφωνικά με τη Δ.Ε.Δ. προκειμένου να βεβαιώνεται αν έχει γίνει η ορθή επίδοση αυτών και στην διάδικο υπηρεσία.

6. Τέλος, για την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών και την αποφυγή άσκοπων ενεργειών ή παραλείψεων, σας παραπέμπουμε στις οδηγίες που είχαν δοθεί, εκτός των προαναφερθεισών ΔΝΥ Δ 1104472 ΕΞ 2013/26-06-2013 και ΠΟΛ.1069/2014, με τις α) ΔΝΥ 1098866 ΕΞ 2012/03-07-2012 και β) ΔΝΥ Δ 1179598 ΕΞ 2012/27-12-2012 Εγκυκλίου.

Ακριβές Αντίγραφο	Η Γενική Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων
Η Προϊσταμένη του Αυτοτελούς Τμήματος Διοίκησης	Αικατερίνη Σαββαΐδου

Π Ι Ν Α Κ Α Σ Α Π Ο Δ Ε Κ Τ Ω Ν

Ι. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

1. Ειδικό Γραφείο Νομικού Συμβούλου Φορολογίας

2. Δ.Ο.Υ.:

- α. Δ.Ο.Υ. στις οποίες λειτουργούν Τμήματα Ελέγχου και Δικαστικού**
- β. Δ.Ο.Υ. στις οποίες δεν λειτουργούν Τμήματα Ελέγχου και Δικαστικού**
- 3. Επιχειρησιακή Μονάδα Είσπραξης**
- 4. Κέντρο Ελέγχου Φορολογουμένων Μεγάλου Πλούτου (Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π)**
- 5. Κέντρο Ελέγχου Μεγάλων Επιχειρήσεων (Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ)**
- 6. Διεύθυνση Υποστήριξης Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών (e - υπηρεσίες) (Με την παράκληση να αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Γ.Γ.Δ.Ε.)**

II. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

- 1. Αποδέκτες Πίνακα Α' (πλην περ. 4)**
- 2. Αποδέκτες Πίνακα ΣΤ' (μόνο περ. 1,2 και 3))**
- 3. Αποδέκτες Πίνακα Η' (πλην περ. 4, 10 και 11)**
- 4. Γενική Γραμματεία Υπουργείου Δικαιοσύνης**
- 5. Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων- Λ. Ριανκούρ 85, Τ.Κ.115 24, Αθήνα**
- 6. Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Ν.Σ.Κ.)- Ακαδημίας 68 & Χ. Τρικούπη, Τ.Κ. 10678 Αθήνα**
- 7. Αποδέκτες Πίνακα ΙΑ', - μόνο περ. II Δικηγορικοί Σύλλογοι**
- 8. Ομοσπονδία Δικαστικών Επιμελητών Ελλάδας**
- 9. Π.Ο.Ε. - Δ.Ο.Υ. - Λεωχάρους 2, Τ.Κ.105 62 Αθήνα**
- 10. Περιοδικό «Φορολογική Επιθεώρηση» - Λεωχάρους 2, Τ.Κ.105 62 Αθήνα**

III. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

- 1. Γραφείο Υπουργού**
- 2. Γραφείο Αναπληρώτριας Υπουργού**

3. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Δημοσίων Εσόδων

4. Προϊσταμένους Γενικών Διευθύνσεων Γ.Γ.Δ.Ε.

5. Γραφείο Πληροφόρησης Πολιτών

6. Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών

Τμήματα Β´1 και Β´2 (από 2 αντίγραφα) και Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης